

ՀՀ ԳԱԱ ՓԻԼԻՍՈՓՈՒԹՅԱՆ, ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱՅԻ ԵՎ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
ԻԳ.00.02 - «ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏՆԵՐ ԵՎ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՆԵՐ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ԱՍՊԻՐԱՆՏՈՒՐԱՅԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ
ՔՆՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Քաղաքագիտության առարկան և օբյեկտը
2. Քաղաքականության ծագումը և նրա էությունը
3. Քաղաքական իշխանության էությունը, նրա սուբյեկտը և օբյեկտը
4. Քաղաքական իշխանության ռեսուրսները
5. Քաղաքականության մակարդակները
6. Իշխանության լեգիտիմությունը. լեգիտիմության տեսակները
7. Իշխանության լեգիտիմության և լեգալության հիմնախնդիրը
8. Քաղաքականության ինստիտուցիոնալ սուբյեկտները
9. ՉԼՄ-ները որպես քաղաքականության սուբյեկտ
10. Քաղաքականություն և էկոլոգիա
11. Քաղաքական համակարգի հասկացությունը
12. Քաղաքական համակարգի գործառույթները
13. Քաղաքական համակարգի կառուցվածքը. Դ. Իսթոնի՝ քաղաքական համակարգի մոդել
14. Ժամանակակից քաղաքական համակարգի տիպերը
15. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքական համակարգը
16. Պետության ծագման մասին հիմնական քաղաքագիտական հայեցակարգերը
17. Պետության հիմնական տարրերը, հատկանիշներն ու գործառույթները
18. Պետությունների տարածքային կազմակերպման կառուցվածքները
19. Իրավական պետության հիմնարար սկզբունքները, հատկանիշներն ու գործառույթները:
20. Պետության կառավարման ձևերը:
21. Հանրապետության տեսակները
22. Միապետության տեսակները
23. Քաղաքական վարչակարգի (ռեժիմ) հասկացությունը
24. Դեմոկրատական (ժողովրդավարական) քաղաքական վարչակարգի ընդհանուր բնութագիրը և տեսակները
25. Տոտալիտար (ամբողջատիրական) քաղաքական վարչակարգի ընդհանուր բնութագիրը և տեսակները
26. Ավտորիտար քաղաքական վարչակարգի ընդհանուր բնութագիրը և տեսակները
27. Դեմոկրատիայի (ժողովրդավարության) տիպաբանությունը
28. Կոնսոցիատիվ (ընկերակցային) դեմոկրատիա
29. Հայաստանի Հանրապետության կառավարման համակարգը

30. Հայաստանի Հանրապետությունում կիսանախագահական կառավարման համակարգից անցումը խորհրդարանական կառավարման համակարգին
31. Քաղաքացիական հասարակության առաջացման պատմական նախադրյալները
32. Քաղաքացիական հասարակության կառուցվածքը
33. Քաղաքացիական հասարակության մասին ժամանակակից տեսակետները և դրա բնութագրական հատկանիշներն ու գործառույթները
34. Քաղաքացիական հասարակությունը Հայաստանի Հանրապետությունում
35. Քաղաքական կուսակցության հասկացությունը. դրա հիմնական հայեցակարգերն արդի քաղաքագիտության մեջ:
36. Քաղաքական կուսակցություն. էությունը և հատկանիշները
37. Քաղաքական կուսակցությունների տիպաբանությունը
38. Կուսակցական համակարգի հասկացությունը
39. Բազմակուսակցական կառավարման համակարգ
40. Միակուսակցական կառավարման համակարգ
41. Պարտոզենեզի գործընթացը Հայաստանի Հանրապետությունում
42. Ճնշման և շահերի խմբե հասկացությունը, տիպաբանությունը, գործունեության միջոցները և մեթոդները
43. Քաղաքական ընտրախավի (էլիտա) հասկացությունը և կառուցվածքը
44. Էլիտայի ժամանակակից տեսությունները և ռոտացիայի (շրջափոխման) սկզբունքները
45. Քաղաքական առաջնորդության (լիդերություն) հասկացությունը
46. Քաղաքական լիդերության հիմնական տեսությունները և տիպաբանությունը
47. Քաղաքական ընդդիմության հասկացությունը և նրա գործառույթները
48. Իշխանության և ընդդիմության փոխհարաբերությունների խնդիրը
49. Ընտրությունների էությունը և նշանակությունը
50. Ընտրական համակարգի տեսակները
51. Քաղաքական գաղափարախոսության էությունը և նշանակությունը հասարակության քաղաքական կյանքում
52. Քաղաքական գաղափարախոսության տեսակները
53. Քաղաքական կոնֆլիկտի հասկացությունը
54. Քաղաքական կոնֆլիկտների (հակամարտությունների) ծագումն ու զարգացման փուլերը (դինամիկան)
55. Քաղաքական կոնֆլիկտների (հակամարտությունների) տիպաբանությունը
56. Էթնոքաղաքական կոնֆլիկտներ
57. Քաղաքական գործընթացի հասկացությունը և դրա տիպերը
58. Քաղաքական գործընթացի հիմնական փուլերը
59. Քաղաքական գործընթացի կառավարումը
60. Քաղաքական որոշումների ընդունման և իրականացման գործընթացը
61. Քաղաքական որոշումների կայացման մոտեցումները
62. Լիբերալիզմի (ազատականության) գաղափարախոսությունը

63. Կոնսերվատիզմի (պահպանողականության) գաղափարախոսությունը
64. Միջազգային հարաբերությունների հասկացությունը և էությունը
65. Պետության արտաքին քաղաքականություն. էությունը և հասկացությունը
66. Աշխարհակարգի հասկացությունը և դրա զարգացման փուլերը (Վեստֆալյան համակարգ, Վերսալ - Վաշինգտոնյան համակարգ, Պոտսդամյան համակարգ)
67. Գլոբալացում. էությունը և հիմնախնդիրները
68. Պոստինդուստրիալ (հետարդյունաբերական) հասարակություն
69. Քաղաքական խոսույթ (դիսկուրս) հասկացությունը, հիմնական հայեցակարգերը և գործառույթները
70. Ժողովրդավարացումը և քաղաքական արդիականացումը
71. Քաղաքական մշակույթի հասկացությունը և դրա կառուցվածքը
72. Քաղաքական մշակույթի գործառույթները և տիպաբանությունը
73. Քաղաքական վարքագիծ. հասկացությունը և տիպերը
74. Քաղաքական սոցիալականացում. հասկացությունը և դրսևորման ձևերը
75. Քաղաքական իմիջի հասկացությունը և դրա սահմանումները
76. Երկրաքաղաքականություն (գեոպոլիտիկա) հասկացությունը
77. Երկրաքաղաքականության հետազոտության հարացույցները և մեթոդները
78. Բրիտանական երկրաքաղաքական տեսությունները (Հալֆորդ Մաքինդեր)
79. Ամերիկյան երկրաքաղաքական տեսությունները (Ալֆրեդ Մահան)
80. Գերմանական երկրաքաղաքական տեսությունները (Ֆրիդրիխ Ռաստել, Կառլ Հաուսհոֆեր)
81. Ֆրանսիական (Ռիշելյե, Վիդալ դը Լա Բլանշ, Իվ Լակոստ)
82. Ռուսական (Եվրասիական) երկրաքաղաքական տեսությունները (Ալեքսանդր Դուգին):
83. Իշխանության ճյուղերը. օրենսդիր իշխանություն
84. Գործադիր իշխանություն
85. Դատական իշխանություն
86. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների համակարգը
87. Իրավական և սոցիալական պետության հասկացությունը և էությունը
88. Պետության ինքնիշխանության (սուվերենության) դրսևորման ձևերը
89. Էթնիկական ստրատիֆիկացիայի դերը քաղաքական գործընթացներում
90. Մուլտիկուլտուրալիզմ, էթնոցենտրիզմ և ցեղասպանություն
91. Քաղաքակրթությունների բախման հանթինգթոնյան տեսությունը
92. Ժողովուրդների ինքնորոշման և իրավահավասարության իրավունքը. էթնոքաղաքականության իրավական դաշտը
93. Ազդեհիայի հասկացությունը և դրա դրսևորման ձևեր
94. Անեքսիայի (բռնակցում) հասկացությունը և դրա դրսևորման ձևերը
95. Ապարտեիդ հասկացությունը և դրա դրսևորման ձևերը:

96. Շրջափակում (բլոկադա) և պատժամիջոցներ, հասկացությունները և դրսևորման ձևերը
97. Պատերազմի հասկացությունը և դրա առաջացման տեսությունները
98. Պացիֆիզմի հասկացությունը
99. Ժողովրդավարացումը որպես գործընթաց
100. Լուծակրատիա, պլուտոկրատիա, կլեպտոկրատիա. հասկացություններ
101. Մերիտոկրատիայի հասկացությունը
102. Քաղաքական ճգնաժամի հասկացությունը և դրա դրսևորման ձևերը
103. Քաղաքական չեզոքության հասկացությունը
104. Միջազգային կազմակերպություններ (ՄԱԿ, ԵԱՀԿ, ԱՊՀ և այլն)
105. Քաղաքական կարգ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. **Ալիշան Ղ .**, Քաղաքական աշխարհագրություն: Վիեննա, 1853:
2. **Գաբուզյան Կ.**, Քաղաքական մշակույթ. հատուկ դասընթաց, ԵՊՀ, 2007, Եր., 92 էջ:
3. **Շիրինյան Լ., Սուքիասյան Հ., Օրդուխանյան Է.**, Հարավային Կովկասը կոնսոցիատիվ ժողովրդավարության համատեքստում: Եր., 2019, 240 էջ:
4. **Մակլին Ա.**, Օքսֆորդի բառարան. քաղաքագիտություն և քաղաքականություն. թարգմ. անգլ., Եր., 2003, 592 էջ:
5. **Մինասյան Մ.**, Հայաստանի պատմության աշխարհագրական հիմքերը: Հայրենիք, Բոստոն, 1925, հուլիս, էջ 41-58, 1925 օգոստոս, էջ 59-8:
6. **Ներսիսյան Ա.**, Հայաստանը աշխարհաքաղաքական մեծ խաղատախտակում, Վանաձոր, 2013, 332 էջ:
7. **Շանթ Լ.**, Մեր անկախութիւնը, Պոսթըն, 1925, 306 էջ:
8. **Շափաղաթյան Հ.**, Քաղաքական մասնակցության արդի հիմնախնդիրները, Եր., 2007, 160 էջ:
9. **Շիրինյան Լ.**, Ռուբեն. Հայաստանի վերակերտումի ռազմավարությունը (երկրաքաղաքական վերլուծություն): Եր., 2004, 188 էջ:
10. **Շիրինյան Լ. Ղ.**, Սըր Հալֆորդ Ջոն Մակքինդեր: «Նորք», 2004, №3, էջ 150-155:
11. **Շիրինյան Լ.**, Նոր աշխարհակարգը և Հայաստանը (երկրաքաղաքական-քաղաքակրթական ակնարկ): Եր., 2006, 208 էջ:
12. **Շիրինյան Լ.**, Հայաստանի քաղաքակրթական ինքնությունը Հանթինգթոնի հիպոթեզի ուսպնյակում <http://armpolsci.com/>
13. **Շիրինյան Լ.**, Համարկում` տարանջատումով: [Այսրկովկասի համալիր անվտանգ. տեսանկյունը]: Դրօշակ, 2010, Թիվ 2, էջ 21-28:
14. **Ոսկանյան Ա.**, Աշխարհագրական դետերմինիզմը հայ պատմագրության մեջ, Պատմաբանասիրական հանդես N 2, 1996, էջ 42-62:

15. **Սուրբիասյան Հ.**, Տեղեկատվական հասարակություն. սոցիալ-քաղաքական հիմնախնդիրներ: Եր. 2009, 268 էջ:
16. **Վալեայան Ա., Վալեայան Լ.**, Քաղաքական աշխարհագրություն, Երևան, 2009, 336 էջ:
17. **Քաղաքագիտություն:** Ուս. ձեռնարկ ԲՈՒՀ-երի ուսանողների համար. Եր., 2006, 586 էջ:
18. **Քաղաքագիտություն:** Հանրագիտական բառարան: Եր., 2004, 487 էջ:
19. **Քաղաքագիտություն:** Ուսումնական ձեռնարկ: Օրդուխանյան Է., Սուրբիասյան Հ., Եր., 2016:
20. **Քեռյան Գ.**, Քաղաքական կուսակցություններ, Եր., 1996, 266 էջ:
21. **Քեռյան Գ.**, Քաղաքական կուսակցությունների տիպաբանությունը, Եր., 2002, էջ:
22. **Օրդուխանյան Է.**, Իշխանություն և ընդդիմություն. քաղաքական խոսույթի վերլուծություն: Եր., 2010, 228 էջ:
23. **Օրդուխանյան Է., Սուրբիասյան Հ.**, Քաղաքական մշակույթի առանձնահատկությունները Հայաստանում: Եր., 2012, 94 էջ:
24. **Օրդուխանյան Է.**, Քաղաքական մշակույթը Հայաստանում. էվոլյուցիա և զարգացման միտումներ: Եր., 2020, 394 էջ:
25. **Алмонд Г., Пауэлл Дж., Стром К., Далтон Р.**, Сравнительная политология сегодня: Мировой обзор: Учебное пособие/ Сокр. пер. с англ. А С. Богдановского, Л. А. Галкиной; Под ред. М. В. Ильина, А Ю. Мельвиля. М., 200, 537 с.
26. **Антология мировой политической мысли. Т. 2.** Зарубежная политическая мысль. XX век М., 1997, 831с.
27. **Арендт Х.**, Истоки тоталитаризма. М., 1996, 672 с.
28. **Аристотель**, Политика. Афинская полития. М., 1997, 487 с.
29. **Арон Р.**, Демократия и тоталитаризм. М., 1993, 303 с.
30. **Ашин Г.**, Современные теории элит. Критический очерк. М., Междунар. отношения, 1985, 256 с.
31. **Бегунов Ю., Лукашев А., Понидленко А.** 13 теорий демократии. Санкт-Петербург, 2002, 242 с.
32. **Бжезинский З.**, Великая шахматная доска. М., 1998, 256 с.
Боришполец К. Методы политических исследований. Учебное пособие для студентов вузов. 2-е изд. испр. и доп. Аспект Пресс, М., 2010, 230 с.
1. **Василенко И.**, Политология. 2-е изд., перераб. и доп., Юрайт-Издат., 2009, 398 с.
2. **Вебер М.**, Политика как призвание и профессия, Избранные произведения: Пер. С нем./Сост., общ. ред. и послесл. Ю. Н. Давыдова; Предисл. П. П. Гайдено. М., 1990, 808 с.

33. **Гаджиев К.**, Политология. Базовый курс. Учебник. 2-е изд., перераб. и доп. М., 2001, 505 с.
34. **Геополитика.** Антология. Сост. Н.Н. Ашенкамф, С.В. Погорельская. М., 2006, 1004 с.
35. **Даль Р.**, Полиархия. участие и оппозиция. М., 2010, 288 с.
36. **Дугин А.**, Геополитика: Учебник для вузов. М., 2011, 583 с.
37. **Дюверже М.**, Политические партии, Москва, 2000, 558 с.
38. **Енгоян А.**, Идеологические основы социально-политических трансформаций в постсоветской Армении. Ер., Изд-во РАУ, 358 с.
39. **Жиро Т.**, Политология. Пер. с польск., Харьков, 2006, 428 с.
40. **Зарубежная политология:** Словарь-справочник под. ред. А.В. Миронова, П.А. Цыганков, М., 1998.
41. **Исаев Б.**, Геополитика: Уч. пособие, Сб., 2006, 384 с.
42. **Лассуэлл Г.**, Психопатология и политика. М., изд., РАГС, 2005, 352 с.
43. **Лебедева М.**, Мировая политика, М., 2007, 365 с.
44. **Лейпхарт А.**, Демократия в многосоставных обществах. М., 1997, 287 с.
45. **Миллс Р.**, Властвующая элита, М., 1959, 543 с.
46. **Михайлов А.**, Эволюция геополитических идей. М., 1999, 184 с.
47. **Нартов Н.**, Геополитика: Учебник для вузов. М., 2004, 544 с.
48. **Ожиганов Э.**, Стратегический анализ политики. Теоретические основания и методы. Уч. пос. М., 2009, 272 с.
49. **Платон.** Государство, М., 2005, 576 с.
50. **Политическая энциклопедия.** Рук. проекта Г.Ю. Семигин. Т. 1, 750 с., Т. 2, 702 с.
51. **Политология.** Лексикон. Под ред. А.И.Соловьева М., 2007, 800 с.
52. **Уткин А.**, Глобализация. Процесс и осмысление, М., 2001, 254 с.
53. **Фукуяма Ф.**, Сильное государство. Управление и мировой порядок в XXI веке, М., 2006, 220 с.
54. **Рагозин Н.**, Очерки современной демократии. Донецк, 2003, 248 с.
55. **Токвиль А.**, Старый порядок и революция. СПб, 2008, 248 с.
56. **Хантингтон С.**, Столкновение цивилизаций / Пер. с англ. Т. Велимеева. Ю. Новикова. — М.: ООО «Издательство АСТ», 2003.
57. **Харрисон Л., Хантингтон С.**, Культура имеет значение. М., 2002, 320 с.
58. **Хейвуд Э.**, Политология. 2-ое изд., пер. с англ., М., 2005, 544 с.
59. **Шаран П.**, Сравнительная политология, Ч.1. М., 1992, 352 с.
60. **Шестопал Е.**, Политическая психология. М., ИНФРА-М, 2002, 448 с.
61. **Carsten A., Dag A.**, Comparisons, Regimes, Elections, Finland, 2012, 354 p.
62. **Dahl R.**, Polyarchy: Participation and Opposition. New Heaven: Yale University Press, London, 1971, 74 p.

63. **Easton D.**, *The Political System: An Inquiry into the State of Political Science*. New York: Alfred A. Knopf. 1953, 320 p.
64. **Held D.**, *Models of Democracy*, Cambridge, 2006, 349 p.
65. **Held D.**, *A Globalizing World. Culture, Economics, Politics*, New York, London, 2005, 199 p.
66. **Heywood A.**, *Political Ideologies: An Introduction 5th Edition*, Palgrave Macmillan; 5th edition, 2012, 392 p.
67. **Jeffrey C.**, Goldfarb. *Reinventing Political Culture: The Power of Culture versus the Culture of Power*. 2011, 200 p.
68. **Kellerman B.**, *Political Leadership: A Source Book (Pitt Series in Policy and Institutional Studies)*, University of Pittsburgh Press, 1986, 480 p.
69. **Lijphart A.**, *Patterns of Democracy*, Yale University Press, 1999, 351 p.
70. **Milbrath L.**, *Political Participation*. Chicago, 1965, 364 p.
71. **Sartori G.** *Parties and Party Systems: A Framework for Analysis, Volume I* by Cambridge, Cambridge University Press, 1976. 370 p.